

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Liiton säännöt

Hyväksytty 27.5.2026

Sisällysluettelo

1 § Nimi ja kotipaikka	2
2 § Tarkoitus ja tehtävät	2
3 § Jäsenet	3
4 § Jäsenmaksut	5
5 § Liittokokous	6
6 § Valtuusto	8
7 § Hallitus	10
8 § Johtoryhmä	12
9 § Toiminnanjohtaja	12
10 § Hallitusta avustavat elimet	12
11 § Työehto- ja muu sopimustoiminta	13
12 § Työtaisteluvavustus	13
13 § Liiton nimen kirjoittaminen	13
14 § Tilintarkastajat ja tilinpäätös	14
15 § Sääntöjen muuttaminen	14
16 § Liiton purkaminen	14
17 § Saavutetut jäsenoikeudet	14
18 § Voimaanastuminen	14

1 § NIMI JA KOTIPAikka

1. Liiton nimi on Palvelualojen ammattiliitto PAM ry, ruotsiksi Servicefacket PAM rf. Siitä käytetään näissä säännöissä nimitystä liitto ja ammattiosastoista nimitystä osasto.
2. Liiton kotipaikka on Helsingin kaupunki ja toiminta-alue koko Suomi.
3. Liiton kielet ovat suomi ja ruotsi. Pöytäkirjakieli on suomi.

2 § TARKOITUS JA TEHTÄVÄT

1. Liiton tarkoituksena on toimia palvelu- ja niitä lähellä olevilla aloilla työskentelevien palkansaajien, ammattiin opiskelevien, pelkästään itsensätyöllistävien ammatinharjoittajien ja yrittäjien sekä työttömien taloudellisen, sosiaalisen ja oikeudellisen aseman ja elämänlaadun parantamiseksi.
2. Tarkoituksensa toteuttamiseksi liitto
 - a. tukee osastoja ja niiden jäseniä heidän toimiessaan työ-, palkka- ja muiden toimeentulonsa ehtojen sekä työympäristöasioiden kehittämiseksi ja yhteistoiminnan toteuttamiseksi yrityksissä sekä voimassa olevan lainsäädännön noudattamiseksi ja alueellisen vaikuttamisen parantamiseksi
 - b. solmii työehto- ja muita sopimuksia ja valvoo niiden noudattamista
 - c. tekee yhdessä ammattiosastojen kanssa järjestämistyötä ja edistää alan työntekijöiden, toimihenkilöiden, ammatinharjoittajien ja itsensätyöllistävien yrittäjien sekä opiskelijoiden liittymistä osastoihin
 - d. vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla jäsenten työ- ja elinolosuhteita sekä asemaa ja toimintaoikeuksia koskevissa asioissa
 - e. edistää työelämän tuntemusta ja yhteiskunnallista tietoisuutta, yhteisvastuuta ja ammatillista osaamista
 - f. edistää palkansaajaliikkeen yhteistyötä ja voi kuulua ammatilliseen keskusjärjestöön
 - g. voi tehdä yhteistyötä liiton tavoitteita ja toimintaperiaatteita tukevien koti- ja ulkomaisten järjestöjen kanssa ja voi tukea niiden toimintaa taloudellisesti
 - h. voi kuulua jäsenenä kansainvälisiin järjestöihin ja harjoittaa kansainvälistä yhteistyötä ja solidaarisuustoimintaa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien puolustamiseksi ja laajentamiseksi
 - i. järjestää opinto- ja tutkimustoimintaa sekä viestintä-, tiedotus- ja julkaisutoimintaa
 - j. voi järjestää ja tukea jäsenten loma- ja virkistystoimintaa
 - k. edistää jäsentensä työllistymistä.
3. Liitto voi hallita ja omistaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä perustaa rahastoja ja säätiöitä. Toimintansa tukemiseksi liitto voi vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja sekä toimeenpanna arpajaisia ja rahankeräyksiä. Liitto voi harjoittaa elinkeinotoimintaa, joka välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen.
4. Liitto on puolueisiin sitoutumaton.

3 § JÄSENET

Ammattiosastot

1. Liiton jäseniksi voidaan hyväksyä 2 §:ssä mainittujen jäsenten muodostamat rekisteröidyt osastot, jotka hyväksyvät liiton tarkoituksen ja joilla ei ole sääntöjensä tai muiden syiden vuoksi estettä noudattaa liiton sääntöjä tai päätöksiä.
2. Valtuusto hyväksyy osaston mallisäännöt.

Liittyminen

3. Liiton jäsenyyttä haetaan kirjallisesti, hyväksymisestä päättää hallitus.
4. Liittyessään osasto sitoutuu noudattamaan näitä sääntöjä sekä liittokokouksen, valtuuston ja hallituksen päätöksiä.
5. Uuden osaston perustamiseen tulee hankkia ennakoon hallituksen suostumus.
6. Osaston jäsenyys alkaa siitä päivästä, kun hallitus on hyväksynyt jäsenyyden.

Eroaminen, erottaminen ja purkaminen

7. Jos osasto haluaa erota liitosta, siitä on ilmoitettava liitolle yhdistyslain mukaisesti. Ilmoitukseen on liitettävä pöytäkirjaotteet niistä kokouksista, joissa asiasta on päätetty. Osaston jäsensuhde lakkaa kuuden (6) kuukauden kuluttua ilmoituksen tekemistä ensiksi seuraavan kesä- tai joulukuun viimeisen päivän jälkeen.
8. Osaston eroamista koskeva asia on käsiteltävä kahdessa osaston kokouksessa, joiden väliaika on vähintään kaksi (2) viikkoa. Ehdotus osaston eroamisesta raukeaa, ellei vähintään 3/4 osaston läsnä olevista äänioikeutetuista jäsenistä sitä pidetyissä kokouksissa kannata.
9. Osasto voidaan erottaa liitosta, jos se
 - a. toimii liiton toiminnan tarkoitusta vastaan
 - b. ei noudata sääntöjä ja liittokokouksen, valtuuston sekä hallituksen päätöksiä
 - c. ei erota liiton hallituksen kehotuksesta huolimatta jäsenyydestään sellaista jäsentä, joka toimii vastoin osaston tai liiton sääntöjä tai liittokokouksen, valtuuston ja hallituksen päätöksiä.
10. Osaston erottamisesta päättää hallitus. Osastoa on kuultava ennen erottamispäätöksen käsittelyä. Osasto voi valittaa päätöksestä valtuustolle. Valitus on toimitettava kirjallisesti hallitukselle kuukauden kuluessa osaston saatua kirjallisen tiedon erottamisesta.
11. Eronnut tai erotettu osasto menettää kaikki oikeutensa liitossa. Osasto ei saa takaisin liitolle suorittamiaan maksuja eikä sillä ole oikeutta liiton rahastoihin tai muuhun omaisuuteen. Liitto ei vastaa eronneen tai erotetun osaston veloista, jollei toisin ole sovittu.

12. Jos osasto puretaan, sen jäljellä olevat varat siirretään purkavan kokouksen päätöksellä joko liiton toiselle osastolle tai liitolle käytettäväksi ammattiyhdistysliikettä edistäviin tarkoituksiin. Liitto ei vastaa niistä veloista, joita osastolla oli sen purkautuessa tai tullessa lakkautetuksi, jollei toisin ole sovittu. Päätös osaston purkamisesta voidaan tehdä osaston kokouksen 3/4 äänten enemmistöllä.

Muita määräyksiä

13. Liiton osastoissa voivat vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät jäsenet jatkaa jäsenyyttään osaston eläkeläisjäsenenä. Alojen oppilaitoksissa opiskelevat voivat liittyä osaston opiskelijajäseniksi.

14. Liitto pitää yhdistyslain mukaista osastojen jäsenluetteloa. Osaston on liittoon liittyessään annettava hallituksen pyytämät henkilötiedot kaikista jäsenistään. Osastolla on oikeus saada käyttöönsä liiton ylläpitämässä rekisterissä olevat omia jäseniään koskevat tiedot.

15. Liiton hallituksen määräämä tarkastaja voi milloin tahansa tarkastaa osaston hallinnon ja tilit.

Yhteisöjäsenet

16. Liiton jäseniksi voidaan hyväksyä liiton ammattiosastojen muodostamat rekisteröidyt yhdistykset, jotka hyväksyvät liiton tarkoituksen ja joilla ei ole sääntöjensä tai muiden syiden vuoksi estettä noudattaa liiton sääntöjä tai päätöksiä. Jäseninä olevia osastojen muodostamia rekisteröityjä yhdistyksiä kutsutaan jäljempänä näissä säännöissä yhteisöjäseniksi.

17. Liiton jäsenyyttä haetaan kirjallisesti, hyväksymisestä päättää hallitus.

18. Jos yhteisöjäsen haluaa erota liitosta, siitä on ilmoitettava liitolle yhdistyslain mukaisesti. Ilmoitukseen on liitettävä pöytäkirjaotteet niistä kokouksista, joissa asiasta on päätetty. Yhteisöjäsenen jäsensuhde lakkaa kuuden (6) kuukauden kuluttua ilmoituksen tekemistä ensiksi seuraavan kesä- tai joulukuun viimeisen päivän jälkeen.

19. Yhteisöjäsen voidaan erottaa liitosta, jos se

- a. toimii liiton toiminnan tarkoitusta vastaan
- b. ei noudata sääntöjä ja liittokokouksen, valtuuston sekä hallituksen päätöksiä
- c. ei erota jäsenyydestään sellaista jäsentä, joka toimii vastoin osaston tai liiton sääntöjä tai liittokokouksen, valtuuston ja hallituksen päätöksiä

20. Yhteisöjäsenen erottamisesta päättää hallitus. Yhteisöjäsentä on kuultava ennen erottamispäätöksen käsittelyä. Yhteisöjäsen voi valittaa päätöksestä valtuustolle. Valitus on toimitettava kirjallisesti hallitukselle kuukauden kuluessa yhteisöjäsenen saatua kirjallisen tiedon erottamisesta.

Yhteisöliitot

21. Liiton jäseniksi voidaan hyväksyä liiton järjestämisalioilla toimivat oikeuskelpoiset järjestöt, jotka hyväksyvät liiton tarkoituksen ja joilla ei ole sääntöjensä tai muiden syiden vuoksi estettä noudattaa liiton sääntöjä tai päätöksiä. Tällaisia järjestöjä kutsutaan jäljempänä näissä säännöissä yhteisöliitoiksi.

22. Liiton jäsenyyttä haetaan kirjallisesti, hyväksymisestä päättää hallitus.

23. Nämä säännöt koskevat yhteisöliittoja, niiden mahdollisia jäsenyhdistyksiä ja jäseniä ainoastaan soveltuvien osin. Liittojen välillä tehdään liittymissopimus, jolla määritetään tarkemmat jäsenyyssuhteen ehdot mukaan lukien suoritettava jäsenmaksu.

24. Jos yhteisöliitto haluaa erota liitosta, siitä on ilmoitettava liitolle yhdistyslain mukaisesti. Yhteisöliiton jäsenusuhde lakkaa kuuden (6) kuukauden kuluttua ilmoituksen tekemistä ensiksi seuraavan kesä- tai joulukuun viimeisen päivän jälkeen. Yhteisöliiton on erotessaan suoritettava liitolle tulevat erääntyneet maksut ja muut jäsenvelvoitteensa.

4 § JÄSENMAKSUT

1. Osaston jäsenen on suoritettava jäsenmaksu veronalaisista palkkatuloistaan sekä työttömyyskassan maksamista veronalaisista etuuksista.

2. Ammatinharjoittaja- ja yrittäjäjäsen suorittaa jäsenmaksun eläkevakuutusmaksun perusteena olevasta ansiotulosta lukuun ottamatta aikaa, jona hän säilyttää Palvelualojen työttömyyskassan jäsenyyden. Tällöin hänen jäsenmaksunsa määräytyy viimeksi saadun ennakkopidätyksen alaisen palkkatulon perusteella.

3. Osastojen eläkeläis- ja opiskelijajäseniltä ei peritä jäsenmaksua.

4. Valtuusto päättää vuosittain jäsenmaksujen suuruudesta.

5. Valtuusto voi päättää enintään kuuden kuukauden jäsenmaksun suuruisen ylimääräisen jäsenmaksun perimisestä osaston jäseniltä.

6. Osaston jäsen on vapautettu jäsenmaksuista

a. ollessaan vailla veronalaista palkkatuloa tai työttömyyskassan maksamaa veronalaista etuutta.

b. ollessaan ulkomailla ammattiliiton jäsenenä ja maksaessaan tälle jäsenmaksua.

Jäsenmaksuista vapautuvan jäsenen on viipymättä ilmoitettava liitolle vapautumisen syy ja arvioitu kesto aika.

7. Liittoon tilitetyistä jäsenmaksuista ylimääräistä jäsenmaksua lukuun ottamatta palautetaan osastolle valtuuston vuosittain päättämä perus- ja kannusteosa.

8. Osaston jäsenten jäsenmaksun perusosan palauttamiseksi osastojen on vuosittain toukokuun loppuun mennessä toimitettava liittoon toiminta- ja tilikertomuksensa viimeksi

kuluneelta toimintavuodelta sekä ilmoituksen toimihenkilöistään. Jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteista päättää valtuuston syyskokous.

9. Hallituksen on kuultava osastoa päättäessään jäsenmaksuperusteen perus- ja/tai kannusteosan palauttamatta jättämisestä.

10. Yksityiskohtaiset ohjeet jäsenmaksun perinnästä, jäsenmaksuista vapautumisesta, tilityksestä ja osastojen osuuden suorittamisesta antaa hallitus.

5 § LIITTOKOKOUS

1. Varsinainen liittokokous pidetään joka viides kalenterivuosi lokakuun loppuun mennessä.

2. Varsinaisesta liittokokouksesta on lähetettävä osastoille, yhteisöjäsenille ja yhteisöliitoille kirjallinen ennakkoilmoitus viimeistään yhdeksänkymmentä (90) päivää ennen kokousta. Lopullinen kokouskutsu varsinaiseen liittokokoukseen on lähetettävä kirjallisena kutsuna liittokokousedustajille ja tiedoksi osastoille, yhteisöjäsenille ja yhteisöliitoille viimeistään 21 (kaksikymmentäyksi) päivää ennen kokousta. Hallitus voi antaa tarkempia määräyksiä liittokokoukseen ilmoittautumisesta.

3. Liittokokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- a. päätetään vaalikauden käsittävästä tavoiteohjelmasta
- b. valitaan valtuuston puheenjohtaja ja 1. varapuheenjohtaja ja 2. varapuheenjohtaja
- c. valitaan näiden lisäksi viisikymmentä (50) valtuuston varsinaista jäsentä sekä jokaiselle kaksi (2) henkilökohtaista varajäsentä, sekä kymmenen (10) yleisvarajäsentä
- d. valitaan hallituksen puheenjohtaja, jota kutsutaan liiton puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja on päätoiminen
- e. valitaan lisäksi neljätoista (14) hallituksen varsinaista jäsentä, kaksi (2) yleisvarajäsentä sekä hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen varajäsen
- f. käsitellään hallituksen ja osastojen sekä yhteisöjäsenten esittämät asiat
- g. valitaan tilintarkastusta suorittamaan tilintarkastusyhteisö, jonka tulee nimetä piiristään vastuunalainen henkilö ja hänelle varahenkilö
- h. päätetään valtuuston, hallituksen ja sen asiantuntijaelinten palkkioista

4. Liittokokousedustajille korvataan matkakulut sekä päivärahat liiton matkustusohjesäännön mukaisesti.

5. Aloiteoikeus liittokokoukselle on liiton osastoilla, yhteisöjäsenillä ja hallituksella. Aloitteet on toimitettava hallitukselle vähintään kaksi (2) kuukautta ennen kokousta.

6. Liittokokouksessa jokaisella edustajalla on yksi (1) ääni. Asiat ratkaistaan äänestykseen osallistuvien yksinkertaisella äänten enemmistöllä, ellei näissä säännöissä ole toisin määrätty. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni. Vaalit ratkaistaan äänestykseen osallistuvien ehdottomalla enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa.

7. Liittokokouksessa esitysoikeus on liittokokousedustajien lisäksi hallituksen jäsenillä ja tilintarkastajilla. Kokoukseen kutsutuilla liiton toimihenkilöillä on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

8. Ylimääräinen liittokokous on pidettävä, kun liittokokous niin päättää tai hallitus tai valtuusto katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään 1/3 liiton äänioikeutetuista jäsenistä tai niin monta osastoa, että niiden henkilöjäsenten lukumäärä on vähintään kolme neljäsosaa (3/4) liiton kaikkien osastojen henkilöjäsenten lukumäärästä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten hallitukselta kirjallisesti vaatii. Kirjallinen kokouskutsu ylimääräisestä liittokokouksesta on lähetettävä liittokokousedustajille ja tiedoksi osastoille, yhteisöjäsenille ja yhteisöliitoille viimeistään neljätolsta (14) päivää ennen kokousta.

9. Liittokokousedustajat valitaan liittoäänestyksellä kuhunkin vaalipiiriin kuuluvien jäsenosastojen henkilöjäsenten kesken toimeenpantavilla salaisilla suhteellisilla vaaleilla yhdistyslain 29 § 3. momentin 2-kohdan tarkoittamalla tavalla.

10. Vaalipiirit ovat kulloinkin voimassa olevan virallisen maakuntajaon mukaiset maakunnat, kuitenkin niin, että valtakunnalliset osastot muodostavat yhden yhteisen vaalipiirin.

11. Liittokokoukseen valitaan yhteensä 220 edustajaa. Jokaisesta vaalipiiristä valitaan yksi (1) edustaja. Loput edustajapaikat jaetaan vaalipiirien kesken suhteessa osastojen maksavien jäsenten määrään siten, että osuus vastaa vaalipiiriin maksavien jäsenten osuutta liiton maksavien jäsenten kokonaismäärästä. Kuhunkin vaalipiiriin tulee laskutoimituksen osoittama kokonaislukua vastaava paikkamäärä. Jos kaikki paikat eivät tule näin jaetuiksi, jaetaan loput paikat vaalipiirien kesken laskutoimituksen osoittamien lukujen desimaaliosien suuruuden mukaisessa järjestyksessä.

Edustajien lopullisen määrän vahvistaa keskusvaalilautakunta käyttäen yhdistysten jäsenmääriä, jotka on todettu vaalia edeltävän kalenterivuoden joulukuun lopussa.

12. Kullakin yhteisöjäsenellä on oikeus lähettää yksi (1) edustaja liittokokoukseen. Edustajalla on kokouksessa puhe- ja läsnäolo-oikeus.

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

13. Äänioikeutettuja eivät ole vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet jäsenet eivätkä opiskelijajäsenet.

14. Vaalikelpoisia eivät ole vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet jäsenet eivätkä opiskelijajäsenet eivätkä liiton tai osastojen palkkaamat toimihenkilöt.

Vaalielimet

15. Keskusvaalilautakuntana toimii liiton hallitus.

Tarkemmat vaaliohjeet

16. Ehdokkaiden asettamista ja vaalin muuta toimittamista koskevat tarkemmat määräykset annetaan valtuuston vahvistamassa vaalijärjestyksessä ja hallituksen ohjeissa.

Ylimääräinen liittokokous

17. Ylimääräisen liittokokouksen liittokokousedustajina toimivat edellisen varsinaisen liittokokouksen edustajat.

6 § VALTUUSTO

1. Valtuusto käyttää päätäntävaltaa niissä asioissa, jotka eivät kuulu näiden sääntöjen nojalla tai lain mukaan liittokokouksen tai hallituksen päätettäväksi. Sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on muualla sanottu, valtuuston tehtävänä on

- a. valita seuraavaan varsinaiseen liittokokoukseen saakka liiton puheenjohtaja (hallituksen puheenjohtaja), muut hallituksen varsinaiset jäsenet sekä yleisvarajäsenet sekä hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen varajäsen, jos jonkun heistä tehtävä on päättynyt tai joku heistä on eronnut tai erotettu tehtävästään kesken toimikauden
- b. erottaa hallitus luottamuspuolan vuoksi näissä säännöissä tarkemmin määritellyin tavoin
- c. valita keskuudestaan seuraavaan varsinaiseen liittokokoukseen saakka valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, jos jonkun heistä tehtävä on päättynyt tai joku heistä on eronnut tehtävästään kesken toimikauden
- d. valita seuraavaan varsinaiseen liittokokoukseen saakka tilintarkastusyhteisö, jos tilintarkastusyhteisö on eronnut tehtävästään kesken toimikauden tai ei pysty hoitamaan tehtävänsä tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla
- e. päättää ammatillisesta keskusjärjestöstä
- f. päättää sääntöjen muuttamisesta
- g. vahvistaa vaalijärjestys
- h. päättää valtuustolle tehdyistä aloitteista
- i. päättää muista hallituksen esittämistä asioista.

2. Valtuuston toimikausi on liittokokouskausi ja se päättyy, kun liittokokouksessa on valittu uusi valtuusto.

3. Valtuustoon kuuluu puheenjohtaja, 1. varapuheenjohtaja ja 2. varapuheenjohtaja sekä heidän lisäksi viisikymmentä (50) varsinaista jäsentä. Kullakin varsinaisella jäsenellä on kaksi (2) henkilökohtaista varajäsentä. Varajäseninä on lisäksi kymmenen (10) yleisvarajäsentä, jotka ovat läsnä valtuuston kokouksissa.

Yleisvarajäsen astuu varsinaisen jäsenen sijaan, jos varsinainen jäsen ja kukin hänen henkilökohtaisista varajäsenistään on estynyt osallistumasta kokoukseen.

4. Valtuustoa valittaessa on lisäksi huomioitava ammattiryhmittäinen ja alueellinen tasapuolisuus. Valtuuston on myös kuvastettava jäsenkunnan monimuotoisuutta.

5. Valtuuston varsinaisen jäsenen ollessa estynyt osallistumasta kokoukseen hänen tilalleen kutsutaan varajäsen.

6. Jos valtuuston jäsen siirtyy vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle, erotetaan osastosta tai eroaa osastosta liittymättä toiseen liiton osastoon, päättyy jäsenyys valtuustossa välittömästi. Jos valtuuston jäsen muuttaa edustamaltaan liiton toiminta-alueelta tai siirtyy muutoin kuin tilapäisesti pois liiton järjestämisalalta taikka ilman hyväksyttävää syytä jättää saapumatta kahteen peräkkäiseen kokoukseen, tulee hänen erota valtuustosta. Eronneen varsinaisen jäsenen tilalle siirtyy hänen henkilökohtainen varajäsenensä.

7. Mikäli valtuuston varsinainen jäsen valitaan hallitukseen, eroaa hän valtuustosta ja hänen tilalleen kutsutaan varajäsen.

Valtuuston kokoukset

8. Valtuusto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista ja enemmistö jäsenistä on paikalla kokouksessa.

9. Aloiteoikeus valtuuston kokouksille on liiton osastoilla, yhteisöjäsenillä ja valtuuston jäsenillä. Aloiteoikeus on myös liiton osastojen 5 § 13. kohdan tarkoittamilla vaalikelpoisilla henkilöjäsenillä, aina viidelläkymmenellä (50) henkilöjäsenellä yhdessä hallituksen antamien tarkempien muotomääräysten mukaisesti. Aloitteet on toimitettava hallitukselle viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen kokousta.

10. Valtuuston kokouksessa jokaisella valtuuston jäsenellä on yksi (1) ääni. Asiat ratkaistaan äänestykseen osallistuvien yksinkertaisella äänten enemmistöllä, ellei näissä säännöissä ole toisin määrätty. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni. Vaalit ratkaistaan äänestykseen osallistuvien ehdottomalla enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa.

11. Valtuuston kokouksessa esitysoikeus käsiteltäviin asioihin valtuuston jäsenten lisäksi on hallituksen jäsenillä ja tilintarkastajilla. Kokoukseen kutsutuilla liiton toimihenkilöillä on läsnäolo- ja puheoikeus.

12. Hallitus voi päättää koko valtuuston toimikautta koskien perusteista, jotka oikeuttavat osallistumaan valtuuston kokoukseen tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Hallituksen yksittäistä valtuuston kokousta koskevalla päätöksellä kokoukseen voi osallistua tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Tästä on mainittava kokouskutsussa.

Varsinaiset kokoukset

13. Valtuusto pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta. Kevätkokous pidetään touko-kesäkuussa ja syyskokous marras-joulukuussa.

14. Valtuuston varsinaisesta kokouksesta on lähetettävä osastoille, yhteisöjäsenille, yhteisöliitoille ja valtuuston jäsenille kirjallinen ennakkoilmoitus viimeistään yhdeksänkymmentä (90) päivää ennen kokousta.

Lopullinen kokouskutsu valtuuston varsinaiseen kokoukseen on lähetettävä kirjallisena kutsuna valtuuston jäsenille ja tiedoksi osastoille, yhteisöjäsenille ja yhteisöliitoille viimeistään kaksikymmentäyksi (21) päivää ennen kokousta.

15. Valtuuston kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- a. arvioidaan edelliseksi vuodeksi asetettujen tavoitteiden toteutumista ja taloudellista tarkoituksenmukaisuutta
- b. käsitellään vuosikertomus ja tilintarkastuskertomus edelliseltä vuodelta sekä vahvistetaan tilinpäätös
- c. päätetään hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta
- d. päätetään seuraavan vuoden toiminnan ja talouden suuntaviivoista toimintasuunnitelman ja talousarvion valmistelun pohjaksi.

16. Valtuuston syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- a. päättää jäsenmaksun suuruudesta
- b. päättää osastojen jäsenmaksupalautuksen suuruudesta sekä kannusteosan perusteista
- c. päätetään hallituksen esittämästä toimintasuunnitelmasta
- d. päätetään hallituksen esittämästä talousarviosta
- e. päätetään tilintarkastajien palkkioiden perusteista.

17. Hallitus informoi valtuustoa viipymättä sellaisista toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista, jotka olennaisesti poikkeavat toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa esitetystä.

Ylimääräinen kokous

18. Ylimääräinen valtuuston kokous pidetään hallituksen kutsusta tai kun enemmistö valtuuston jäsenistä sitä määrättyä asiaa varten kirjallisesti pyytää.

19. Ylimääräinen kokous on pidettävä myös, jos valtuusto varsinaisessa kokouksessaan vähintään 3/4 äänten enemmistöllä kannattaa hallituksen erottamista luottamuspulasta johtuen. Tällöin ylimääräinen kokous on kutsuttava koolle kolmen (3) kuukauden kuluessa kyseisestä valtuuston varsinaisesta kokouksesta lukien. Päätös hallituksen erottamisesta tehdään, jos vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä ylimääräisessä valtuuston kokouksessa kannattaa.

20. Valtuuston ylimääräisessä kokouksessa käsitellään kokouskutsussa mainitut asiat.

21. Kirjallinen kutsu valtuuston jäsenille ja tieto osastoille ja yhteisöjäsenille valtuuston ylimääräisestä kokouksesta on lähetettävä viimeistään viisi (5) päivää ennen kokousta.

7 § HALLITUS

1. Hallitus johtaa liiton toimintaa yhdistyslain, näiden sääntöjen sekä liittokokouksen ja valtuuston päätösten mukaisesti.

2. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, jota kutsutaan liiton puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja on päätoiminen. Puheenjohtajan lisäksi hallitukseen kuuluu neljätoista (14) muuta varsinaista

jäsentä sekä varajäsenenä kaksi (2) yleisvarajäsentä ja hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen varsinaiset jäsenet ja yleisvarajäsenet tulee mahdollisuuksien mukaan valita eri ammattiryhmistä ja alueittain tasapuolisesti.

3. Yleisvarajäsenet ovat läsnä hallituksen kokouksissa.

4. Puheenjohtajan ollessa estyneenä kokouksen puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen varajäsen.

5. Hallituksen toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi ja se päättyy uuden hallituksen tultua valituksi liittokokouksessa.

6. Jos hallituksen jäsen siirtyy vanhuuseläkkeelle tai kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle, erotetaan osastosta tai eroaa osastosta liittymättä toiseen liiton osastoon, päättyy hallituksen jäsenyys välittömästi. Jos hallituksen jäsen muutoin kuin tilapäisesti siirtyy pois liiton järjestämisalalta taikka ilman hyväksyttävää syytä jättää saapumatta kahteen peräkkäiseen kokoukseen, tulee hänen erota hallituksesta.

7. Valtuusto käynnistää hallituksen erottamisen luottamuspuhlasta johtuen, jos valtuuston varsinaisessa kokouksessa vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä kannattaa. Hallituksen on asian päättämiseksi kutsuttava koolle ylimääräinen valtuuston kokous kolmen (3) kuukauden kuluessa kyseisestä varsinaisesta kokouksesta. Päätös hallituksen erottamisesta tehdään, jos vähintään 3/4 annetuista äänistä sitä ylimääräisessä valtuuston kokouksessa kannattaa.

8. Eronneen hallituksen jäsenen tai luottamuspuhlun johdosta erotetun hallituksen tilalle valitsee valtuusto uuden jäsenen tai uudet jäsenet jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

9. Hallitus kokoontuu liiton puheenjohtajan tai hänen ollessa estyneenä hallituksen puheenjohtajan henkilökohtaisen varajäsenen kutsusta tai kolmen jäsenen sitä vaatiessa.

10. Hallitus on päätösvaltainen puheenjohtajan tai puheenjohtajan henkilökohtaisen varajäsenen ja vähintään kahdeksan (8) muun jäsenen ollessa paikalla.

11. Valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

12. Päätökset hallituksessa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa ja muissa asioissa voittaa kokouksen puheenjohtajan kanta.

13. Hallitus voi päättää kokouksen pitämisestä myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

Hallituksen tehtävät

1. Hallituksen tehtävänä on
a. johtaa liiton toimintaa

- b. seurata, että liiton ja osastojen toimintaa hoidetaan lakien ja näiden sääntöjen sekä liittokokouksen, valtuuston ja hallituksen päätösten mukaisesti
- c. hoitaa liiton taloutta vahvistamansa talousohjesäännön mukaisesti
- d. päättää vuosittain rahastoihin siirrettävistä varoista
- e. päättää yhdistyksen omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä
- f. nimetä liiton johtoryhmä
- g. valita ja erottaa liiton toiminnanjohtaja ja päättää toiminnanjohtajan työehdoista
- h. päättää henkilöstöresursseista, sekä ottaa ja erottaa liiton toimihenkilöt siltä osin kuin se ei ole siirtänyt tehtävää johtoryhmälle
- i. päättää henkilöstön työsuhteen ehtoja koskevista sopimuksista
- j. valmistella valtuuston kokoukselle käsiteltäväksi tulevat asiat ja kutsua kokoukset koolle
- k. toimeenpanna liittokokousvaalit
- l. päättää liiton liittymisestä järjestöihin ja niistä eroamisesta ammatillista keskusjärjestöä lukuun ottamatta.
- m. päättää yhteisöjäsenten ja yhteisöliittojen jäsenyyden periaatteet näiden sääntöjen mukaisesti sekä solmii liittymissopimukset.

8 § JOHTORYHMÄ

1. Hallituksen alaisen johtoryhmän tehtävänä on hoitaa toiminnallisia asioita sekä valmistella hallituksen päätettäväksi tulevat asiat, toteuttaa hallituksen päätökset ja hoitaa muut hallituksen sille hoidettavaksi antamat asiat.
2. Johtoryhmään kuuluu liiton puheenjohtaja, toiminnanjohtaja sekä enintään neljä (4) muuta jäsentä, joista yksi on hallituksen puheenjohtajan henkilökohtainen varajäsen. Johtoryhmän jäsenet ovat päätoimisia.

9 § TOIMINNANJOHTAJA

Toiminnanjohtajan tehtävänä on

- a. johtaa ja kehittää liiton työtä
- b. valmistella valtuuston, hallituksen sekä johtoryhmän kokouksissa käsiteltäväksi tulevat asiat
- c. toimia liiton hallituksen sihteerinä sekä
- d. toimia muissa asioissa liiton hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan päätösten mukaisesti.

10 § HALLITUSTA AVUSTAVAT ELIMET

1. Hallitus nimeää tarvittaessa avukseen toimi-, valio- ja neuvottelukuntia sekä työryhmiä.
2. Hallitus voi nimetä eri sopimusaloille sopimusaloimikunnat, joiden tehtävänä on
 - a. toimia hallituksen asiantuntijaelimenä sopimusalaltaan mm. käsittelemällä ja valmistelemalla sopimusalansa edunvalvontaa ja järjestöllisiä valmiuksia
 - b. käsitellä sopimusalaan liittyvät esitykset, aloitteet ja neuvottelutulokset.

11 § TYÖEHTO- JA MUU SOPIMUSTOIMINTA

1. Hallitus johtaa liiton työehto- ja muuta sopimustoimintaa.
2. Osastot, yhteisöjäsenet, työpaikkakokoukset ja valtuuston jäsenet voivat tehdä liiton hallitukselle esityksiä työehto- ja muiden sopimusten muuttamiseksi.
3. Hallitus päättää työehto- ja muiden sopimusten jatkamisesta tai irtisanomisesta. Hallitus hyväksyy uudet sopimukset.
4. Hallitus voi järjestää neuvoa antavan jäsenäänestyksen niiden kesken, joita neuvoteltava sopimus koskee, jos sopimusneuvotteluissa on saavutettu neuvottelutulos tai on syntymässä työriita. Päätös työtaistelun aloittamisesta voidaan tehdä vain, jos vähintään 2/3 äänestykseen osallistuneista on ollut työtaistelutoimenpiteiden kannalla. Neuvoa antava jäsenäänestys voidaan toimeenpanna erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse ja/tai tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.
5. Hallituksella on oikeus lopettaa työtaistelu, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.
6. Ainoastaan hallituksen antamat työtaistelujulistukset sitovat osastoja ja niiden jäseniä sekä yhteisöjäseniä. Jos sopimusala tai osasto tai yhteisöjäsen toimii vastoin tämän pykälän määräyksiä tai vastoin hallituksen antamia ohjeita, ei sillä ole oikeutta avustuksiin eikä muuhun liiton tukeen.
7. Osallistumisesta keskusjärjestön järjestämään työtaisteluun päättää hallitus.
8. Hallitus voi alistaa työehtosopimustoimintaan liittyvien asioiden käsittelyn ja päätöksenteon valtuustolle.

12 § TYÖTAISTELUAVUSTUS

1. Työlakkoon tai -sulkuun joutuneelle osaston jäsenelle suoritetaan avustusta seuraavissa tapauksissa:
 - a. hallituksen päättämässä työlakossa
 - b. työsulussa, joka on johtunut hallituksen hyväksymistä vaatimuksista, joissa osasto on toiminut näiden sääntöjen ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
 - c. jos osaston jäsenet ovat joutuneet työlakkoon tai -sulkuun jonkin toisen liiton työriidan johdosta.
2. Avustuksen suuruudesta ja perusteista päättää hallitus kussakin tapauksessa erikseen.

13 § LIITON NIMEN KIRJOITTAMINEN

Liiton nimen kirjoittavat liiton puheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja johtoryhmän muut jäsenet kukin yksin. Lisäksi nimen kirjoittavat hallituksen määräämät muut toimihenkilöt, aina kaksi yhdessä.

14 § TILINTARKASTAJAT JA TILINPÄÄTÖS

Liiton tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätöksen on oltava valmis tilintarkastajille esitettäväksi maaliskuun loppuun mennessä. Tilintarkastajien tulee antaa tarkastuskertomuksensa hallitukselle huhtikuun loppuun mennessä.

15 § SÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia valtuuston varsinaisessa kokouksessa, mikäli vähintään 2/3 annetuista äänistä kokouksessa kannattaa sääntöjen muuttamista. Sääntöjen muuttamisesta on ilmoitettava kokouskutsussa.

16 § LIITON PURKAMINEN

Liittokokous voi päättää liiton purkamisesta vähintään 3/4 äänten enemmistöllä. Jos liitto lopettaa toimintansa tai puretaan, sen jäljellä olevat varat käytetään ammattiyhdistysliikettä edistäviin tarkoituksiin siten, kuin purkava kokous päättää.

17 § SAAVUTETUT JÄSENOIKEUDET

Aikaisempien sääntöjen perusteella saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

18 § VOIMAANASTUMINEN

Nämä säännöt tulevat voimaan, kun ne on merkitty yhdistysrekisteriin. Liittokokouksen valintatapaa sekä liittokokouksen, valtuuston ja hallituksen jäsenmäärää koskevat määräykset (5 § 3. ja 11. kohta muutetuilta osin, 6 § 3. kohta muutetuilta osin ja 7 § 2. muutetuilta osin) astuvat voimaan seuraavan liittokokouksen alusta lukien.